

ПОСЛОВНИ САВЕТНИК

Број 5 / мај 2017.

ПОРЕЗИ
РАЧУНОВОДСТВО
БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО
ПОСЛОВНЕ ФИНАНСИЈЕ
ЗАРАДЕ

САВЕТНИК

ИЗДВАЈАМО:

НОВА НАЈНИЖА ОСНОВИЦА ДОПРИНОСА ОД 1. МАЈА 2017. ГОДИНЕ

ЗАМЕНА ПОДНЕТИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА ЗА 2016. ГОДИНУ

ПОВРАЋАЈ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ПОРЕЗА НА ДОБИТ ИЗ 2016. ГОДИНЕ

ТРЕТМАН РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИСПРАВКЕ И ОТПИСА ВРЕДНОСТИ
ПОЈЕДИНАЧНИХ ПОТРАЖИВАЊА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ ЗА 2016. ГОДИНУ

ПИТАЊА И ОДГОВОРИ О ПРИМЕНИ ЧЛАНА 12. ЗАКОНА О ПДВ-у

ТЕКУЋЕ И КАПИТАЛНО ОДРЖАВАЊЕ КОД КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА

КОРИШЋЕЊЕ КАРТИЦЕ ЗА ГОРИВО КОД БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА

НОВИНЕ У ПРИМЕНИ ЦАРИНСКИХ ПРОПИСА

УПЛАТА И ПОРЕСКИ ТРЕТМАН ПРЕМИЈЕ ЗАПОСЛЕНИМА У ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД

ТЕМА БРОЈА: ПРИМЕНА ПДВ-а НА ПРОМЕТ ТУРИСТИЧКИХ УСЛУГА

Кроз јединствен и оригиналан концепт, на више од 500 страна А4 формата, читаоцима разјашњава најважније институте из области зарада, плата и других примања, а поред тумачења прописа садржи и многобројне примере обрачуна.

Саветник је намењен правним и рачуноводственим службама у привредним друштвима, јавном сектору и образовним институцијама, предузетницима, рачуноводственим агенцијама, удружењима послодаваца, синдикатима, привредним коморама, адвокатима итд.

У првом делу Саветника обрађена је исплата зарада и других примања у привредним делатностима.

У другом делу дате су карактеристике и специфичности исплата плата и других примања која остварују државни службеници, намештеници и запослени у јавним службама, односно запослени чије се плате финансирају из средстава буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе као и из средстава обавезног социјалног осигурања.

За наручивање, као и за све детаљне информације, можете нас контактирати путем телефона: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или путем мејла: office@ingpro.rs

ИНГ-ПРО

НОВО
ШТАМПАНО
ИЗДАЊЕ

САВЕТНИК ЗА ОБРАЧУН, ОПОРЕЗИВАЊЕ И ИСПЛАТУ ЗАРАДА, ПЛАТА И ДРУГИХ ПРИМАЊА

А У Т О Р
мр Жељко
Албанезе

ЦЕНА:
5.000,00 динара (+ 10% ПДВ-а).

Тираж је ограничен.

ISSN 2560-3221

Година I, број 5

МАЈ 2017.

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО

Издавачко-графичко д.о.о.

Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грцић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник:

Жељко Албанезе

Аутори:

Борислав Ињац

Жељко Албанезе

Јован Чанак

Љиљана Симић

Милица Бјелић

Мирослава Минић

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд

тел: +381 11 2836 890

факс: +381 11 2836 474

имејл: zeljko.albaneze@ingpro.rs

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
657

ПОСЛОВНИ саветник / главни и одговорни уредник Жељко Албанезе.
- Год. 1, бр. 1 (јан. 2017) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2017 - (Београд : Digital art). - 30 cm

Месечно.
ISSN 2560-3221 = Пословни саветник

Штампани часопис „Пословни саветник” представља издање стручних ауторских текстова из области пореза, рачуноводства, буџетског рачуноводства, пословних финансија и зарада. Наменен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и слично.

Од рубрика у часопису издавајмо: Порези, Рачуноводство, Буџетско рачуноводство, Пословне финансије, Зараде.

Штампани часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” излази из штампе месечно. У току године излази 10 бројева и 1 двоброј. У оквиру претплате, претплатници на штампано издање добијају могућност да писано, путем имејла, добију одговоре на питања у вези с темама које часопис обрађује.

Под слоганом „Будимо на вези” часопис је отворен за сва питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике, а читаоци их могу упутити на адресу главног и одговорног уредника: zeljko.albaneze@ingpro.rs.

Такође, претплатници могу и сами предлагати теме које су важне за њихово пословање.

Најважније о рубрикама у часопису:

ЗАРАДЕ И ДРУГА ЛИЧНА ПРИМАЊА

Актуелне обрачуне зарада, накнаде зарада и друга примања запослених из радног односа и других лица која ангажују послодавци по уговорима ван радног односа, објашњавамо кроз њихове обрачуне са становишта Закона о раду, али и са становишта примене пореских прописа.

ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

Пратимо рачуноводствене промене привредних субјеката од отварања пословних књига на почетку године, преко актуелних промена у току године, до пописа и састављања годишњег рачуна.

ПОРЕСКИ ПРОПИСИ

Пратимо и објашњавамо примену свих пореских прописа – ПДВ, акцизе и порески поступак, али и примену пореза и доприноса на лична примања запослених и других лица, као и пореске обавезе по основу покретне и непокретне имовине, капитала и сл. Нећемо заборавити ни примену прописа о избегавању међународног двоструког опорезивања.

БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО

Месечно пратимо пословање буџетских корисника и дајемо актуелне обрачуне у књиговодству по буџетским прописима.

ПЛАТЕ И ДРУГА ПРИМАЊА ЗАПОСЛЕНИХ КОД БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА

Паралелно са зарадама, дајемо и примере обрачуна плата и других личних примања запослених и других лица код буџетских корисника, уважавајући специфичности обрачуна у здравству, просвети, али и у јединицама локалне самоуправе, посебно имајући у виду предстојећу примену законских прописа о платама у јавном сектору.

ОСТАЛО:

- новине у платном промету,
- актуелности у спровођењу царинских прописа,
- тумачења министарстава,
- актуелни месечни статистички подаци.

Часопис можете поручити телефоном: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822 или имејлом: office@ingpro.rs

Садржај

■ Нови износи најниже и највише основице за обрачун доприноса од 1. маја 2017. године	4
■ Замена поднетих редовних годишњих финансијских извештаја и документације за 2016. годину	6
■ Право пореског обвезника у случају више плаћеног пореза на добит	10
■ Не/признавање расхода по основу исправке и отписа вредности појединачних потраживања у пореском билансу за 2016. годину	12
■ Питања и одговори о примени члана 12. Закона о ПДВ-у	15
■ Утврђени су износи накнада за воде за 2017. годину	18
■ Уплата премије запосленима у добровољни пензијски фонд и њен порески третман	19
■ Право на накнаду зараде за боловање пензионисаног лица које је поново засновало радни однос	24
■ Текуће и капитално одржавање код корисника јавних средстава који примењују контни план за буџетски систем	28
■ Праћење и евидентирање набавке горива код буџетских корисника путем картица за гориво	36
■ Организовање синдиката у школи и обрачун синдикалне чланарине	40
■ Чување пословне документације – рокови и начин чувања	44

■ **НОВИНЕ У ЦАРИНСКИМ ПРОПИСИМА:**

- Коришћење рачуна у електронском облику у царинском поступку 49
- Царинска администрација Републике Турске увела обавезу претходне
најаве приспећа пошљака које се допремају по ТИР карнету 51

■ **СТАЛНЕ РУБРИКЕ:**

- Календар пореских обавеза за мај 2017. године 52
- ИЗНОС ЛИЧНИХ ПРИМАЊА ЗАПОСЛЕНИХ И ДРУГИХ ЛИЦА И ЊИХОВ
ПОРЕСКИ ТРЕТМАН – на основу просечне зараде у Републици
у месецу марту 2017. године од 65.696 динара 55

■ **ТЕМА БРОЈА:**

- Примена ПДВ-а на промет туристичких услуга 62

НОВИ ИЗНОСИ НАЈНИЖЕ И НАЈВИШЕ ОСНОВИЦЕ ЗА ОБРАЧУН ДОПРИНОСА ОД 1. МАЈА 2017. ГОДИНЕ

По овлашћењу из члана 37. став 2. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, број 84/2004... и 102/2015 – у даљем тексту: Закон), Министар финансија је утврдио и објавио да **најнижа месечна основица на коју се обрачунава и плаћа допринос за обавезно социјално осигурање, износи 21.906 динара. Ова најнижа основица примењује се од 1. МАЈА 2017. године и важиће три месеца – до 31. ЈУЛА 2017. године.**

Конкретно, према члану 37. Закона најнижу месечну основицу чини износ од 35% просечне месечне зараде у Републици, исплаћене у претходном кварталу за који су објављени подаци републичког органа надлежног за послове статистике. Пошто је у претходном кварталу, јануар–март 2017. године, остварена просечна месечна зарада по запосленом у Републици од 62.588 динара („Саопштење РЗС”, бр. 100/2017 од 25. 4. 2017), **најнижа основица за наредна три месеца израчуната је у висини од 35% тог просека, што износи 21.906,00 динара. Износ најниже месечне основице примењује се од првог у наредном месецу по објављивању тог износа, у овом случају од 1. маја 2017. године.**

Подсећамо, износи најнижих основица за обрачун доприноса у 2017. години су:

НАЈНИЖЕ МЕСЕЧНЕ ОСНОВИЦЕ ЗА ОБРАЧУН ДОПРИНОСА У 2017. ГОДИНИ

Период примене	Износи НАЈНИЖЕ месечне основице доприноса	„Сл. гласник РС”
од 1. 1. 2017. до 31. 1. 2017.	22.204 (35% од 63.441)	88/2016
од 1. 2. 2017. до 30. 4. 2017.	23.229 (35% од 66.368)	7/2017
од 1. 5. 2017. до 31. 7. 2017.	21.906 (35% од 62.588)	-

Највиша месечна основица доприноса

Према одредби члана 41. Закона, ако је прописана основица доприноса виша од највише месечне основице доприноса, обрачун и плаћање доприноса врши се на највишу месечну основицу доприноса (у даљем тексту: највиша месечна основица). Највишу месечну основицу чини петоструки износ просечне месечне зараде исплаћене по запосленом у Републици, према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, а примењује се од првог у наредном месецу по објављивању податка. Преко тог износа се неће плаћати доприноси за обавезно социјално осигурање, већ само порез.

За период од 1. маја до 31. маја 2017. године највиша месечна основица за обрачун доприноса износи 328.475,00 динара, а добијена је на основу петоструког износа просечне зараде у Републици за март 2017. године (5 x 65.695,00 динара). Стога, ако је зарада која се исплаћује у периоду од 1. 5. до 31. 5. 2017. године, виша од петоструког просека зараде у Републици, доприноси се плаћају на највишу основицу, тј. на износ од 328.475 динара.

ЗАМЕНА ПОДНЕТИХ РЕДОВНИХ ГОДИШЊИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА 2016. ГОДИНУ

Правилником о условима и начину јавног објављивања финансијских извештаја и вођењу регистра финансијских извештаја („Сл. гласник РС”, број 127/2014 и 101/2016 – у даљем тексту: Правилник) уређено је, између осталог, и питање замене финансијских извештаја који су уредно поднети као годишњи завршни рачун за 2016. годину.

Одредбе овог Правилника односе се на привредна друштва, Народну банку Србије, банке, друге финансијске институције над којима, сагласно закону, надзор врши Народна банка Србије, затим на друштва за осигурање, даваоце финансијског лизинга, пензијске фондове и друштва за управљање добровољним пензијским фондовима и на инвестиционе фондове и друштва за управљање инвестиционим фондовима, потом и на берзе и брокерско-дилерска друштва, факторинг друштва, задруге, установе које обављају делатност ради стицања добити, правна лица која у складу са посебним прописима примењују одредбе Закона о рачуноводству, друга правна лица, предузетнике који воде пословне књиге по систему двојног књиговодства, као и на огранке и друге организационе делове страних правних лица са седиштем у иностранству, који обављају привредну делатност у Републици Србији (у даљем тексту: **обвезници**), па се на све њих односе и наредне одредбе о могућности замене поднетих редовних финансијских извештаја за 2016. годину.

1. ЗАМЕНА РЕДОВНОГ ГОДИШЊЕГ ФИНАНСИЈСКОГ ИЗВЕШТАЈА

Обвезник може захтевати замену редовног годишњег финансијског извештаја који је уписан у Регистар финансијских извештаја и јавно објављен као исправан, под условима и на начин прописан чланом 36. **Правилника**, односно:

- 1)** ако утврди да у том извештају резултати пословања и финансијски положај правног лица нису исказани истинито и објективно и
- 2)** ако скупштина, односно други надлежни орган обвезника донесе одлуку о усвајању редовног годишњег финансијског извештаја измењене садржине у односу на извештај који је јавно објављен на интернет страници Агенције за привредне регистре (у даљем тексту: Агенција).

Замену редовног годишњег финансијског извештаја за 2016. годину, обвезник може захтевати **најкасније до краја 2017. године**.

Замена редовног годишњег финансијског извештаја доставља се применом **посебног информационог система Агенције**, одабиром одговарајућег захтева (Zamena GFI), у **електронском облику**, потписана квалификованим електронским потписом законског заступника, на начин описан у **Корисничком упутству за достављање замене редовног годишњег финансијског извештаја и поступање по обавештењу о недостацима** (објављеном на сајту Агенције). При томе:

- 1)** корисници који немају направљен кориснички налог у посебном информационом систему Агенције, неопходно је да исти креирају уласком на линк тог корисничког упутства и прате корак за креирање налога;
- 2)** корисници који имају кориснички налог, приступају посебном информационом систему уносом електронске поште (*имејл адресе*) и лозинке која је коришћена при креирању корисничког налога.

Уз захтев за замену, обвезник је дужан да достави:

- 1)** све обрасце финансијског извештаја измењене садржине;
- 2)** прописану документацију из члана 34. Закона о рачуноводству, односно:
 - одлуку о усвајању финансијског извештаја измењене садржине;
 - одлуку о расподели добити/покрићу губитка или изјаву законског заступника да није вршена расподела добити/покриће губитка по финансијском извештају измењене садржине;

- 4) када је јавно објављен годишњи извештај о пословању, а надлежни орган обвезника је донео нови годишњи извештај о пословању, измењене садржине, и
 када је уз ревизорски извештај приложен финансијски извештај који није био предмет ревизије;
 5) када је у редовном годишњем финансијском извештају исказан погрешан број запослених.

Уз захтев за замену, обвезник је дужан да достави:

- документ чије објављивање овом заменом тражи, као и
- **изјашњење одговорног лица о разлозима замене**, у којем је дужан да наведе у ком делу се документ мења, као и разлоге због којих се мења.

Изузетно, обвезник није дужан да достави изјашњење ако захтева замену изјаве да није усвојен редовни годишњи финансијски извештај, односно изјаве да није вршена расподела добити/покриће губитка по редовном годишњем финансијском извештају.

Замену документације уз редовни годишњи финансијски извештај за 2016. годину, обвезник може да захтева **најкасније до краја 2017. године**.

Замена документације уз редовни годишњи финансијски извештај доставља се применом **посебног информационог система Агенције**, одабиром одговарајућег захтева (Zamena docGFI), у електронском облику, потписана квалификованим електронским потписом законског заступника, на начин описан у **Корисничком упутству за достављање замене документације и посебних података уз редовни годишњи финансијски извештај и поступање по обавештењу о недостацима** (које је објављено на сајту Агенције). При томе:

- 1) **корисници који немају направљен кориснички налог у посебном информационом систему Агенције**, неопходно је да исти креирају уласком на линк тог корисничког упутства и прате кораке за креирање налога;
- 2) **корисници који имају кориснички налог**, приступају **посебном информационом систему** уносом електронске поште (*имејл адресе*) и лозинке која је коришћена при креирању корисничког налога.

ПРЕПОРУКА: Да би се избегли проблеми у вези са применом квалификованог електронског потписа, Агенција је обвезницима омогућила да коришћењем одговарајуће апликације изврше потписивање документације која се прилаже уз извештај, пре његовог учитавања у посебни информациони систем Агенције.

За јавно објављивање замене документације уз редовни годишњи финансијски извештај плаћа се **поседна накнада** у висини од 1.000 динара, у складу са Одлуком о накнадама за послове регистрације и друге услуге које пружа Агенција за привредне регистре. **Инструкције за плаћање накнаде**, као и праћење статуса накнаде обвезнику ће бити обезбеђено у посебном информационом систему Агенције и приказано на линку „Статус наплате/Инструкција за плаћање” (као што је описано у Корисничком упутству за достављање замене документације уз редовни годишњи финансијски извештај).

Када су испуњени услови за јавно објављивање замене документације уз редовни годишњи финансијски извештај, **пored одлука чије се објављивање том заменом захтева, на интернет страници Агенције, у оквиру Регистра финансијских извештаја, остају објављени и документи који су били предмет замене.**

Ако обвезник уз захтев за замену достави неисправну документацију, иста неће бити објављена на интернет страници Агенције.

* * *

ПРАВО ПОРЕСКОГ ОБВЕЗНИКА У СЛУЧАЈУ ВИШЕ ПЛАЋЕНОГ ПОРЕЗА НА ДОБИТ

Према одредби члана 66. став 3. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/2001, 80/2002, 80/2002 – др. закон, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013 и 68/2014 – др. закон, 142/2014, 91/2015 – аутентично тумачење и 112/2015), ако је обвезник пореза у виду аконтације платио више пореза него што је био дужан да плати по обавези обрачунатој у пореској пријави, више плаћени порез урачунава се као аконтација за наредни период или се обвезнику враћа на његов захтев.

Пореска управа је у марту 2015. године на својој интернет страни објавила Корисничко упутство за примену Правилника о садржају и начину подношења пореске пријаве пореза на добит правних лица (даље: Упутство), којим је прописан образац ЗП/П/ПДП: Захтев за повраћај/прекњижавање више плаћеног пореза на добит.

У петом делу овог Упутства дато је објашњење о повраћају и прекњижавању средстава са рачуна пореза на добит.

У складу са Упутством, порески обвезник има право да за више плаћени порез на добит:

1. поднесе захтев за повраћај;
2. тражи прекњижавање ради измирења обавеза по основу другог облика јавног прихода;
3. тражи прекњижавање са једног БОП-а на други БОП.

Ако порески обвезник, након подношења пореске пријаве, поднесе захтев за повраћај више плаћеног пореза од обавезе исказане у коначној пореској пријави, повраћај пореза врши се са БОП-а на који је пренет више плаћени порез.

Напомене у вези са попуњавањем одређених поља у Обрасцу

● **Поље 1.1 – Врста захтева** – у зависности од врсте захтева који порески обвезник подноси, у ово поље уноси се једна од следећих ознака:

- (1) – ако се подноси захтев за повраћај више плаћеног пореза на добит на свој пословни рачун;
- (2) – ако се подноси захтев за прекњижавање више плаћеног пореза на добит са рачуна пореза на добит у корист других рачуна групе 843 или 848;
- (3) – ако се подноси захтев за пренос више плаћеног пореза на добит са једног БОП-а на други БОП у оквиру рачуна пореза на добит;
- (4) – ако се подноси захтев за пренос више плаћеног пореза са једне шифре општине на другу шифру општине у случају промене пословног седишта са једне општине на другу.

● **Поље 2.2 – Тип обвезника** – у зависности од форме организовања, порески обвезник у ово поље уноси једну од следећих ознака:

- (1) – правно лице које подноси порески биланс на Обрасцу ПБ1/КПБ;
- (2) – стална пословна јединица која подноси порески биланс на Обрасцу ПБ;
- (3) – стална пословна јединица која подноси порески биланс на Обрасцу ПБПЈ;
- (4) – недобитна организација која подноси порески биланс на Обрасцу ПБН;
- (5) – недобитна организација која подноси порески биланс на Обрасцу ПБН1;
- (6) – недобитна организација која подноси порески биланс на Обрасцу ПБН2;
- (7) – недобитна организација која подноси порески биланс на Обрасцу ПБН3.

● **Поље 2.2а – МПЛ** – уколико порески обвезник подноси пореску пријаву по консолидованом пореском билансу, у ово поље уноси једну од следећих ознака:

- 1 – порески обвезник матично правно лице;
- 0 – порески обвезник зависно правно лице.

НЕ/ПРИЗНАВАЊЕ РАСХОДА ПО ОСНОВУ ИСПРАВКЕ И ОТПИСА ВРЕДНОСТИ ПОЈЕДИНАЧНИХ ПОТРАЖИВАЊА У ПОРЕСКОМ БИЛАНСУ ЗА 2016. ГОДИНУ

Утврђивање опорезиве добити и пореске обавезе правних лица, односно састављање ПБ 1 и ПДП пријаве обрадили смо у часопису број 3/17. Том приликом нисмо се детаљно бавили појединим не/признатим расходима, сматрајући да би то морале да буду посебне теме, па ћемо се сходно томе у овом броју прво посветити *не/признавању расхода по основу исправке и отписа вредности појединачних потраживања*, имајући у виду утицај истих на висину опорезиве добити.

Подсетимо се прво да је извршеном изменом Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 101/2015), која се примењује на усклађивање расхода за потребе састављања пореског биланса за 2016. годину, значајно измењен и члан 16. који дефинише порески третман не/признавања расхода по основу отписа и исправке вредности потраживања.

Ако се има у виду да је овај члан Закона о порезу на добит правних лица више пута трпео измене и допуне, те да је битан за утврђивање не/признатог расхода, у овом тексту ће бити појашњени услови под којима се отпис и исправке вредности појединачних потраживања признају као расход, а када то није случај, уз посебан осврт на оно што је ново у 2016. години.

Под редним бројем 27 пореског биланса (ПБ-1) исказује се исправка вредности појединачних потраживања ако од рока за њихову наплату није прошло најмање 60 дана, као и отпис вредности појединачних потраживања, **извршен без претходно испуњених услова прописаних одредбама члана 16. Закона.**

Према одредбама члана 16. став 1. Закона о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС”, бр. 25/2001... и 101/2015 – у даљем тексту: ЗПДПЛ), **на терет расхода признаје се отпис вредности појединачних потраживања које се у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, исказују као приход**, осим потраживања из члана 7а тачка 2) ЗПДПЛ-а (у питању су *исправке вредности појединачних потраживања од лица коме се истовремено дуује до износа обавезе према том лицу*), под условом:

1) да се несумњиво докаже да су та потраживања претходно била укључена у приходе обвезника;
2) да су та потраживања у књижама пореског обвезника описана као ненаплаћива;
3) да порески обвезник пружи доказе да су потраживања уиужена, односно да је покренут извршни поступак ради наплате потраживања, или да су потраживања пријављена у ликвидационом или стечајном поступку над дужником.

Ставом 2. истог члана прописано је да се **на терет расхода признаје и отпис вредности појединачних потраживања која се, у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ и МСФИ за МСП, не исказују као приход** (као што су аванси, позајмице...), осим потраживања из члана 7а тачка 2) ЗПДПЛ-а, **уколико обвезник испуни услове прописане одредбама става 1. тач. 2) и 3) овог члана**, што значи уколико су та потраживања у књижама пореског обвезника описана као ненаплаћива и ако обвезник има доказе да су потраживања уиужена, односно да је покренут извршни поступак ради наплате потраживања, или да су потраживања пријављена у ликвидационом или стечајном поступку над дужником.

Према одредби става 3. члана 16. ЗПДПЛ-а, изузетно од наведеног у ставу 1. и 2. овог члана, **на терет расхода признаје се отпис вредности појединачних потраживања под условом да су та потраживања обухваћена финансијским реструктурирањем, сprovedеним на начин прописан** законом који уређује споразумно финансијско реструктурирање привредних друштава.

Ставом 4. је прописана новина у примени од 1. 1. 2016. године, а то је да се, опет изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, **на терет расхода признаје отпис вредности појединачних потраживања која су обухваћена усвојеним, унапред припремљеним, планом реорганизације, који је потврђен јавноснажним решењем донетим у складу са законом којим се уређује стечај.**

Новина је и то да се према одредби става 5. члана 16. ЗПДПЛ-а, а изузетно од ст. 1. и 2. овог члана, **на терет расхода банке признаје отпис вредности појединачних потраживања по**

Из мишљења Министарства финансија РС, бр. 011-00-170/2016-04 од 12. 12. 2016. године: *Када обвезник у својим пословним књижама искаже **расход по основу исправке вредности појединачног потраживања**, при чему је од дана доспећа предметног потраживања до краја пореског периода за који се саставља порески биланс прошло мање од 60 дана, иако исказан расход не признаје се у пореском билансу обвезника.*

Према одредби новог става 11. (у примени од 1. 1. 2016), **расход који није био признат по основу исправке вредности појединачних потраживања у пореском периоду у ком је исказан, признаје се у пореском периоду у ком су испуњени услови из става 1, односно става 2. овог члана.**

Испуњење услова из става 1. члана 16. *(да се несумњиво докаже да су та потраживања претходно била укључена у приходе обвезника; да су у књижама пореског обвезника описана као ненаплаћива; и да обвезник пружи доказе да су потраживања утужена, односно да је покренут извршни поступак ради наплате потраживања или да су потраживања пријављена у ликвидационом или стечајном поступку над дужником) иче се описати вредности појединачних потраживања која се у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ, односно МСФИ за МСП, исказују као приход, осим потраживања из члана 7а тачка 2) овог закона, а испуњење услова из става 2. члана 16.* *(да су у књижама пореског обвезника потраживања описана као ненаплаћива и да су утужена, односно да је покренут извршни поступак ради наплате потраживања, или да су потраживања пријављена у ликвидационом или стечајном поступку над дужником) иче се описати вредности појединачних потраживања која се у складу са прописима о рачуноводству и МРС, односно МСФИ, односно МСФИ за МСП, не исказују као приход (аванси, позајмице...).*

Сва отписана, исправљена и друга потраживања из ст. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9. и 11. овог члана, која су признаја као расход, а која се касније наплате или за која поверилац повуче тужбу, предлог за извршење, односно пријаву потраживања, у моменту наплате или повлачења тужбе, предлога за извршење, односно пријаве потраживања, улазе у приходе пореског обвезника (став 12. члана 16. ЗПДПЛ-а), па се тај податак исказује на ред. броју 41 Обраца ПБ-1.

У мишљењу Министарства финансија РС, бр. 011-00-198/2016-04 од 24. 6. 2016. године, стоји: Уколико обвезник коме је расход по основу описи (утуженог) потраживања био признај у пореском билансу (подношом за порески период у коме су испуњени Законом прописани услови за признавање расхода), повуче тужбу у наредном или неком од наредних пореских периода, дужан је да износ предметних потраживања искаже у пореском билансу који подноси за порески период у коме је дошло до повлачења тужбе, као и да по том основу увећа (опорезиву) добит, сходно одредби члана 16. став 12. Закона.

Такође, према ставу 13. сва отписана, исправљена и друга потраживања која нису призната као расход, а наплаћују се касније, у моменту наплате не улазе у приходе пореског обвезника, па се тај податак исказује на ред. броју 42 Обраца ПБ-1.

Према одредби члана 16а став 1. ЗПДПЛ-а, којом је, последњим изменама ЗПДПЛ-а, прецизирано да се као расход признаје губитак од продаје појединачних потраживања у износу који је исказан у билансу успеха обвезника, у пореском периоду у коме је извршена продаја тих потраживања.

Према ставу 2. овог члана, на исправку вредности потраживања која је, у складу са чл. 16. став 9. и 22а ЗПДПЛ-а, била признаја као расход у неком од претходних пореских периода, не примењују се одребе члана 16. став 1. тачка 3) и став 2. овог закона, у пореском периоду у којем је извршена продаја потраживања, односно на исправку вредности признату као расход пореског периода, у пореском периоду када је извршена продаја тих потраживања, није потребно да обвезник пружи доказе да су потраживања утужена или да је покренут извршни поступак ради наплате истог, или да су потраживања пријављена у ликвидационом, односно стечајном поступку над дужником. Такав расход остаје признат без обавезе испуњења наведених услова.

Питање: Какав је порески третман извоза добара ако их обвезник ПДВ-а (извозник) из Србије отпрема до Луке Бар у РЦГ, где се врши претовар на бродове и царини, а купац их као нови власник транспортује даље? Да ли претовар подлеже опорезивању и како се овај промет евидентира у ПП ПДВ?

Одговор: Према одредбама члана 24. став 1. тачка 2) и 3) Закона о ПДВ-у, ПДВ се не плаћа на:
– промет добара која обвезник или треће лице по свом налогу шаље или отпрема у иностранство;
– промет добара која инострани прималац или треће лице по свом налогу шаље или отпрема у иностранство.

За превозне услуге које су у вези са извозом добара и остале услуге које су у вези са извозом добара, такође је прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног пореза (члан 24. став 1. тачка 8) Закона).

Услови за пореско ослобођење по наведеним законским одредбама прописани су Правилником о начину и поступку остваривања пореских ослобођења код ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза („Сл. гласник РС”, бр. 120/12, 40/15, 82/15, 86/15, 11/16 и 21/17).

Према томе, када обвезник ПДВ-а извози добра која постају власништво купца након царинења у Луци Бар, обвезник ПДВ-а, уз испуњење услова из члана 4. и 14. Правилника, остварује пореско ослобођење (на извоз добара, превоз и претовар).

Укупан промет евидентира се у пољу 001 ПП ПДВ пријаве, у пореском периоду када су испуњени услови за пореско ослобођење.

Питање: Обвезник ПДВ-а – шпедитер врши услуге превоза добара за потребе домаћег обвезника који извози. Овакве услуге такође врши и за потребе страног пореског обвезника који у Србији нема пуномоћника. Како шпедитер у наведена два случаја евидентира промет у ПП ПДВ и на шта треба да се позове у рачунима?

Одговор: Према одредбама члана 24. став 1. тачка 8) Закона о ПДВ-у, превозне услуге које су у вези са извозом добара и остале услуге које су у вези са извозом добара, ослобођене су ПДВ-а са правом на одбитак претходног пореза, уз испуњење услова из члана 14. Правилника.

Када шпедитер превоз добара врши домаћем обвезнику ПДВ-а који их извози, пошто је у питању пореско ослобођење, тај промет исказује у пољу 001 ПП ПДВ и на рачуну се позива на пореско ослобођење по члану 24. став 1. тачка 8).

Међутим, када овакву услугу шпедитер – обвезник ПДВ-а пружа страном пореском обвезнику који на територији Србије нема пореског пуномоћника, место промета наведених услуга се утврђује применом члана 12. Закона и није у питању пореско ослобођење. Сходно томе, у овом случају место промета је место седишта примаоца услуге (иностранство), па се тај промет не приказује у ПП ПДВ пријави, а на рачуну обвезник наводи да ПДВ није обрачунат у складу са чланом 12. став 4. Закона о ПДВ-у.

Питање: Уколико се догоди да приликом царинења увезених добара превозне услуге не уђу у царинску и пореску основицу у укупном износу, да ли је превозник као обвезник ПДВ-а дужан да на факури на којој је исказан већи износ накнаде за превоз од износа у ЈЦИ, обрачуна и плати ПДВ? Ако је превозник страно лице, да ли је увозник порески дужник за ту разлику?

Одговор: Овакав случај по правилу не би смео да се догоди, с обзиром на то да је превозник дужан да царинском органу прикаже валидну фактуру за превозне услуге за увоз добара. У случају да се ипак догоди, прво настаје царински прекршај, а превозник – обвезник ПДВ-а дужан је да на разлику обрачуна и плати ПДВ. Уколико превоз врши страно лице, увозник је порески дужник јер је, према одредби члана 12. став 4. Закона, место опорезивања место седишта примаоца услуге превоза добара, па као порески дужник на разлику обрачунава и плаћа ПДВ.

1) услуге семинара, саветовања и сл. догађаја општег – јавног карактера, којима може да присуствује свако ко сматра да треба да присуствује таквом образовном скупу, место промета је место где је услуга стварно пружена; а

2) за услуге саветника, консултантске услуге типа „in house”, место промета је место где је седиште, пребивалиште или боравиште примаоца услуге.

Ово из разлога што се услуге саветника, консултантске и др. сличне услуге пружају одређеној групи људи и затвореног су типа.

Питање: Где је место промета услуге посредовања ако обвезник ПДВ-а из Србије посредује у промету добара која обвезник ПДВ-а, такође из Србије, извози и како се тај промет евидентира у ПП ПДВ? Ако би ову услугу пружио страном лицу – пореском обвезнику у смислу члана 12. став 2. и 3. Закона, где је онда место промета и како се тај промет исказује у ПП ПДВ?

Одговор: Према одредби члана 12. став 8. Закона о ПДВ-у, за услуге посредовања, осим посредовања приликом промета непокретности, место промета је место у којем прималац услуге има седиште или сталну пословну јединицу, *ако се њрометј услуге врши стјалној њословној јединици која се не налази у местју у којем њрималац услуге има седиштие, односно местју у којем њрималац услуге има њребивалиштие или боравиштие.*

У случају када обвезник ПДВ-а пружа услугу посредовања другом обвезнику ПДВ-а за добра која се извозе, тада ужива пореско ослобођење у складу са чланом 24. став 1. тачка 17) Закона о ПДВ-у, јер је за исто прописано пореско ослобођење са правом на одбитак претходног ПДВ-а.

Тај промет посредник уноси у поље 001 ПП ПДВ обрасца.

Ако обвезник ПДВ-а такву услугу пружи страном лицу – пореском обвезнику, тада се местом промета за ову услугу посредовања сматра место у којем прималац услуге има седиште или сталну пословну јединицу, ако се промет услуге врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуге има седиште, односно место у којем прималац услуге има пребивалиште или боравиште. У том случају се на рачуну не исказује ПДВ, са позивом на одредбу члана 12. став 8. Закона о ПДВ-у. Такође, тај промет се не евидентира у ПП ПДВ пријави.

Питање: Ако осигуравајућем друштву из Србије страно лице – порески обвезник посредује у реализацији осигурања покретних добара, да ли је осигуравајуће друштво порески дужник?

Одговор: Према одредби члана 25. став 2. тачка 1) Закона о ПДВ-у, услуге осигурања и реосигурања, укључујући пратеће услуге посредника и агента (заступника) у осигурању, ослобођене су ПДВ-а, без права на одбитак претходног пореза.

Иако се за услуге посредовања које су пружене пореском обвезнику, местом промета сматра место у којем прималац услуге има седиште или сталну пословну јединицу, ако се промет услуге врши сталној пословној јединици која се не налази у месту у којем прималац услуге има седиште, односно место у којем прималац услуге има пребивалиште или боравиште, осигуравајуће друштво из Србије, као прималац услуге, није порески дужник јер остварује пореско ослобођење по члану 25. Закона.

Питање: Да ли су за процену машине одређена лица порески дужници уколико им процену врши страно лице, али не у Србији, већ у иностранству?

Одговор: Према одредби члана 12. став 6. тачка 4) подтачка (4) Закона о ПДВ-у, местом промета услуга процене покретних ствари, односно радова на покретним стварима пруженим лицу које није порески обвезник, сматра се место где су услуге стварно пружене.

Међутим, када се ради о пружању ове услуге пореском обвезнику, место промета се утврђује у складу са правилом из члана 12. став 4. Закона, што значи да се у конкретном случају услуга опорезује према седишту примаоца исте.

Према томе, као порески обвезник и прималац услуге, независно од тога где је процена извршена, поменута лица су дужници и обрачунавају ПДВ.

У складу са Законом о водама („Сл. гласник РС”, бр. 30/2010, 93/2012 и 101/2016 – у даљем тексту: Закон) Влада је донела **Уредбу о висини накнада за воде за 2017. годину** („Сл. гласник РС”, бр. 36/2017 – у даљем тексту: Уредба), која је ступила на снагу 21. априла 2017. године, а прописала је износе накнаде за воде, терминолошки усклађене са извршеним изменама Закона, тако да је нпр. *накнада за коришћење водној добра* сада именована као **накнада за коришћење вода**.

Чланом 153. Закона прописане су следеће врсте накнада за воде:

1) накнада за коришћење вода (плаћа се за захватање површинских и подземних вода, укључујући термалне и минералне воде);

2) накнада за испуштену воду (плаћа се за непосредно или посредно испуштање воде у реципијент или јавну канализацију);

3) накнада за загађивање вода (плаћа се за непосредно или посредно загађивање воде);

4) накнада за одводњавање (плаћа се за уређење водног режима земљишта на мелиорационом подручју, односно делу мелиорационог подручја, одвођењем сувишних вода системима за одводњавање којима управља јавно водопривредно предузеће);

5) накнада за коришћење водних објеката и система (плаћа се за коришћење тих објеката за: а) наводњавање и снабдевање водом индустрије, рибњака и других корисника; б) пријем и одвођење отпадних вода индустрије, рибњака и других корисника; в) пловидбу каналима и за друге намене);

6) накнада за извађени речни нанос (плаћа се за речни нанос извађен из лежишта на водном земљишту и на подручјима угроженим ерозијом) – посебно је издвојена од **1. 1. 2017.**, а била је у оквиру коришћења водног земљишта.

За сваку од накнада посебно су прописани обвезник и основ утврђивања, а Влада утврђује висину наведених накнада за воде.

Обрачун накнаде за воде и задужења обвезника

Обрачун и задужење обвезника плаћања накнаде за коришћење вода, накнаде за испуштену воду и накнаде за извађени речни нанос, врши министарство за послове заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), односно надлежни орган аутономне покрајине за територију аутономне покрајине, а Решење о утврђеном износу ових накнада је коначно и против њега се може покренути управни спор.

Обрачун и задужење обвезника плаћања накнаде за загађивање вода врши Министарство, док су Јавном водопривредном предузећу поверени послови обрачуна и задужења обвезника плаћања накнаде за коришћење водних објеката и система, као и послови обрачуна и задужења обвезника плаћања накнаде за одводњавање.

Према одредбама члана 195. Закона, посредством утврђивања обавеза плаћања наведених накнада за воде спроводи се у складу са законом којим се уређује општи управни послови. У погледу кампане, засијарелости, принудне наплате и контроле плаћања, примењују се одредбе закона којим се уређује извршни послови, о чему надзор спроводи инспекција која ће поступати у складу са Законом о општем управном поступку и Законом о извршном поступку.

Нећемо преносити износе накнада за воде за 2017. годину, прописане Уредбом, с обзиром на то да ће свако од обвезника добити Решење од надлежног органа, али треба рећи да је **висина накнада за 2017. у односу на 2016. годину остала иста** за: коришћење вода; за испуштену воду; за изведени речни нанос; за одводњавање и друго.

Такође је и смањен износ накнаде по литру продате флаширане воде за 12%, што нашим произвођачима омогућује конкурентнији положај на тржиштима земаља у окружењу и ЕУ.

УПЛАТА ПРЕМИЈЕ ЗАПОСЛЕНИМА У ДОБРОВОЉНИ ПЕНЗИЈСКИ ФОНД И ЊЕН ПОРЕСКИ ТРЕТМАН

Закон о добровољним пензијским фондовима и пензијским плановима („Сл. гласник РС”, бр. 85/2005 и 31/2011 – у даљем тексту: Закон) регулише пословање добровољних пензијских фондова у Републици Србији. Тачније, овим законом је омогућено добровољно пензијско осигурање организовањем добровољних пензијских фондова и пензијских планова. Према члану 41. Закона пензијски допринос – премију у добровољни пензијски фонд може уплаћивати:

1) физичко лице које се само учланило у добровољни пензијски фонд, или друго физичко односно правно лице за рачун физичког лица;

2) организатор (послодавац) у своје име и за рачун запосленог, у складу са пензијским планом (на пример, када привредно друштво уплаћује допринос из својих средстава за рачун запослених) и

3) послодавац у име и за рачун запосленог, у складу са уговором о чланству између члана добровољног пензијског фонда и друштва за управљање тим фондом (на пример, када запослени достави уговор о осигурању послодавцу да из његове зараде врши уплату).

Практично, овде имамо случајеве да пензијски допринос у добровољни пензијски фонд могу уплаћивати:

1) сами запослени из својих средстава, односно одбитком од своје зараде, или

2) послодавац у име и за рачун запосленог, у складу са уговором који се склопи са добровољним пензијским фондом.

Треба напоменути да исплата овог пензијског доприноса није обавеза послодавца, нити он мора пристати да од зараде запосленог ту премију одбија, али је свакако за запослене добро уколико успеју да се договоре са послодавцем за ову додатну уплату. Износ исплате се прецизира уговором о чланству у конкретном добровољном пензијском фонду (у даљем тексту: Фонд), а исплате се обављају обично у месечном интервалу.

Порески третман премије добровољног пензијског осигурања уређен је пореским прописом на следећи начин:

1) Према члану 14б и 21а став 3. Закона о порезу на доходак грађана („Сл. гласник РС”, бр. 24/2001... и 112/2015 – у даљем тексту: Закон о порезу), зарадом се не сматра премија за добровољно додатно пензијско осигурање, односно пензијски допринос у добровољни пензијски фонд, које послодавац плаћа за запослене – осигуранике укључене у добровољно осигурање, односно за запослене – чланове добровољног пензијског фонда, до износа који је ослобођен плаћања доприноса, сагласно закону којим се уређује обавезно социјално осигурање. Порез се не плаћа на премију за пензијски допринос у добровољни пензијски фонд који послодавац обуставља и плаћа из зараде запосленог – члана добровољног пензијског фонда, по закону који уређује добровољне пензијске фондове и пензијске планове, до износа од 5.589,00 динара месечно (од 1. фебруара 2017. године).

2) Према Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004... и 112/2015 – у даљем тексту: Закон о доприносима), у члану 13. ст. 3. и 4. утврђено је да се не плаћају доприноси на премију за добровољно додатно пензијско осигурање, односно на пензијски допринос у добровољни пензијски фонд, које послодавац плаћа на терет сопствених средстава за запослене до износа од 5.589,00 динара месечно (од 1. фебруара 2017. године).

Може се приметити да порески третман доприноса у добровољни пензијски фонд зависи од тога ко плаћа осигурање – послодавац или сам запослени, односно, ослобођења за плаћање пореза и доприноса су различита зависно од тога ко плаћа осигурање, да ли послодавац из својих средстава плаћа за запосленог или се запослени сам осигурао, а послодавац у његово име само врши обуставу премије из његове зараде.

Фонд, који послодавац плаћа у своје име а за рачун запослених, већи од 5.589 динара месечно, на износ преко 5.589 динара плаћа се порез на зараде и доприноси за социјално осигурање (на терет запосленог и на терет послодавца).

На пример, у случају да послодавац за запосленог плаћа премију додатног добровољног осигурања у износу од 6.500 динара месечно:

1) до 5.501 динара не плаћа порез ни доприноси;

2) нето износ од 999 динара (6.500 - 5.501) представља остала примања запослених, а сабира се са редовном бруто зарадом запосленог и на тај збир се плаћају укупни порез и доприноси.

У наредној табели је приказан обрачун пореза и доприноса на укупна примања запосленог коме, осим зараде од 60.000 динара за конкретан месец, послодавац из својих средстава уплаћује још и месечну премију у ДПФ од 6.000 динара:

Ред. бр.	ОПИС	Износ
1.	Бруто зарада запосленог по основу обављеног рада и временаведеног на раду	60.000,00
2.	Нето износ премије добровољног осигурања који за запосленог плаћа послодавац из својих средстава	6.000,00
3.	Износ премије добровољног осигурања на који се не плаћају порез и доприноси	5.589,00
4.	Износ премије добровољног осигурања на који се плаћају порез и доприноси (ред. бр. 2 - ред. бр. 3)	411,00
5.	Бруто износ премије изнад неопорезивог износа (411 : 0,701)	586,31
6.	Укупна бруто зарада увећана за износ премије на коју се плаћају пореске обавезе (1 + 5)	60.586,31
7.	Пореско ослобођење на зараде	11.790,00
8.	Порез (6 - 7) x 10%	4.879,63
9.	Доприноси на терет запосленог (ред. бр. 6 x 19,9%)	12.056,68
10.	Доприноси на терет послодавца (ред. бр. 6 x 17,9%)	10.844,95
11.	Нето примање заједно са износом премије на коју су плаћени порез и доприноси (ред. бр. 6 - ред. бр. 8 - ред. бр. 9)	43.650,00
12.	Нето зарада запосленог за исплату (ред. бр. 11 - ред. бр. 4)	43.239,00
13.	Нето износ премије добровољног ПИО који за запосленог плаћа послодавац из својих средстава	6.000,00
14.	Укупан трошак послодавца (ред. бр. 6 + ред. бр. 10)	71.431,26

Пошто је у овом примеру послодавац платио премију додатног доприноса за запосленог, то значи да поменути уплату није извршио умањивањем зараде запосленог по основу рада и резултата рада, већ додавањем те премије на његову остварену зараду. У наведеном примеру нето зарада запосленог је 43.239,00 динара и даје полазну бруто зараду од 60.000 динара ((43.239 - 1.179) : 0,701). Ту зараду је запослени и добио „на руке”, а ради обрачуна пореских обавеза ова зарада је увећана за износ плаћене премије. На тај начин је поштован принцип по коме уплаћена премија терети средства послодавца и не утиче на нето примања запосленог.

ПРАВО НА НАКНАДУ ЗАРАДЕ ЗА БОЛОВАЊЕ ПЕНЗИОНИСАНОГ ЛИЦА КОЈЕ ЈЕ ПОНОВО ЗАСНОВАЛО РАДНИ ОДНОС

Према одредбама члана 175. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/214), ако се послодавац и запослени споразумеју, запослени може да остане у радном односу и после испуњења услова за престанак радног односа због одласка у старосну пензију, дакле после навршења 65. године живота. Такође, са становишта Закона о раду нема сметњи да се са лицем које је стекло старосну пензију поново заснује радни однос. **За време док пензионисано лице (старосни пензионер) ради и прима зараду, истовремено му се исплаћује и пензија која је његово законом стечено право, а укидање тог права било би противуствано.**

Заснивањем радног односа пензионер стиче статус запосленог са свим правима и обавезама по основу рада у складу са Законом о раду, укључујући и право на зараду. На зараду запосленог пензионера послодавац плаћа порез на зараде као и за остале запослене. Међутим, **када је у питању обавеза плаћања доприноса за социјално осигурање на зараду запосленог пензионисаног лица**, постоји битна карактеристика у делу плаћања доприноса за здравствено осигурање. Наиме, пошто ово лице остварује право на здравствено осигурање по два основа – по основу пензије и по основу радног односа – у овом случају мора бити претходно примењен члан 21. Закона о здравственом осигурању („Сл. гласник РС”, бр. 107/2005... и 106/2015 – у даљем тексту: Закон). У ставу 2. овог члана Закона утврђено је да је лице које испуњава услов за стицање својства осигураника по више основа осигурања, **дужно да изабере један од основа осигурања по коме ће бити здравствено осигурано**. Стога, кад корисник пензије поново заснује радни однос, па испуни услов за стицање својства осигураника по основу радног односа и по основу пензије, дужан је да при поновном заснивању радног односа изабере један од основа осигурања (давањем писане изјаве) по коме ће бити здравствено осигуран, односно по коме ће му послодавац обрачунати допринос за здравствено осигурање. Овакав избор запосленог пензионера не утиче само на методологију обрачуна зараде, **већ и на обрачун накнаде зараде запосленог пензионера за време боловања** до и преко 30 дана, о чему дајемо више детаља у наставку.

Обрачун накнаде зараде ако се запослени пензионер определи за ОСИГУРАЊЕ ПО ОСНОВУ ЗАПОСЛЕЊА

Уколико се пензионер који је поново засновао радни однос определи за осигурање по основу запослења, обавезе послодавца су следеће:

- на зараду запосленог пензионера плаћа обавезе по основу пореза и доприноса за здравствено и пензијско-инвалидско осигурање;
- лице се пријављује на обавезно социјално осигурање;
- послодавац му издаје здравствену књижицу, њему и члановима породице који користе здравствену заштиту преко њега.

Ако се разболи и одсуствује са рада, запослени пензионер остварује сва права по основу рада – право на боловање, право на накнаду зараде због боловања на терет послодавца и на терет Фонда здравства, односно **за време боловања ово лице има право на накнаду зараде**, при чему:

- 1) послодавац из својих средстава врши исплату накнаде зараде за првих 30 дана боловања запосленог пензионера, а**
- 2) од 31. дана боловања исплату накнаде зараде врши из својих средстава Републички фонд за здравствено осигурање (у даљем тексту: Фонд).**

Изузетно, уколико је боловање запосленог пензионера наступило због повреде на раду или професионалне болести, послодавац врши исплату накнаде зараде из својих средстава за време трајања радног односа запосленог, и то од првог дана боловања за све време трајања спречености за рад.

Према томе, послодавац у овом случају плаћа следеће пореске обавезе на зараду коју остварује пензионисано лице по основу радног односа:

Врста обавезе	На терет осигураника	На терет послодавца	Укупно
Допринос за пензијско и инвалидско осигурање	14%	12%	26%
Допринос за здравствено осигурање	-	-	-
Допринос за осигурање од незапослености	-	-	-
Порез	10%	-	10%
Основица: 1) за порез – бруто зарада умањена за 11.790,00 динара месечно за пуно радно време, односно сразмерно за непуно радно време; 2) за допринос – бруто зарада, али не нижа од најниже месечне основице доприноса и не виша од највише месечне основице доприноса.			

Послодавац за овог запосленог који је и корисник пензије, не треба да плаћа допринос за здравствено осигурање с обзиром на то да тај допринос за њега као корисника пензије плаћа Фонд.

Накнаду зараде за све време боловања овог запосленог пензионера послодавац плаћа на основу његове просечне зараде у претходних 12 месеци, односно 65% за болест, а 100% за повреду на раду. Ова накнада зараде не може да буде мања од важеће минималне зараде у месецу у коме се исплаћује накнада зараде.

Погледајмо један пример обрачуна накнаде зараде за боловање запосленом пензионеру који се определио за **осигурање по основу пензије**:

Ред. бр.	ОПИС	Износ
1	2	3
1.	Просечна зарада по часу рада у претходних 12 месеци – бруто	300,00
2.	Број часова боловања	176
3.	Износ зараде по часу рада за обрачун боловања (300 x 65%)	195,00
4.	Износ накнаде зараде за месец (176 час. x 195 дин.)	34.320,00
5.	Неопорезиви износ из зараде	11.790,00
6.	Основица за плаћање пореза (ред. бр. 3 - ред. бр. 4)	22.530,00
7.	Порез на зараде (ред. бр. 6 x 10%)	2.253,00
8.	Основица за доприносе – бруто накнада зараде	34.320,00
9.	Допринос за ПИО на терет запосленог (ред. бр. 8 x 14%)	4.804,80
10.	Нето зарада за исплату (ред. бр. 4 - ред. бр. 7 - ред. бр. 9)	27.262,20
11.	Допринос за ПИО на терет послодавца (ред. бр. 8 x 12%)	4.118,40

Пошто је овај запослени пензионер осигуран по основу пензије, на накнаду зараде за време боловања послодавац обрачунава само порез и допринос за пензијско-инвалидско осигурање. Уколико је овом лицу зарада утврђена у нето износу, преводи се у бруто износ путем формуле:

$$\text{Бруто зарада} = (\text{Нето зарада} - 1.179,40) : 0,76$$

где је 0,76 – коефицијент добијен из односа $[100 - (10 + 14)] / 100$.

* * *

ТЕКУЋЕ И КАПИТАЛНО ОДРЖАВАЊЕ КОД КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА КОЈИ ПРИМЕЊУЈУ КОНТНИ ПЛАН ЗА БУЏЕТСКИ СИСТЕМ

Уводне напомене

Текуће и капитално одржавање средстава за рад код директних и индиректних корисника буџетских средстава, организација обавезног социјалног осигурања и корисника средстава Републичког фонда за здравствено осигурање (у даљем тексту: Јавни сектор), базира се на примени *Уредбе о буџетском рачуноводству* („Сл. гласник РС”, бр. 125/2003 и 12/2006) и *Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем* („Сл. гласник РС”, бр. 16/2016, 49/2016 и 107/2016 – даље: Правилник о контном плану за буџетски систем). Када кажемо „основна средства” или „средства за рад”, онда под тим подразумевамо, по терминологији Контног плана за буџетски систем, нематеријалну имовину у сталним средствима. Дакле, први облик нематеријалне имовине односи се на стална средства. То су средства која немају коефицијент обртаја већи од 1 јер се не утроше унутар једног обрачунског периода, већ своју вредност (супстанцу) кроз амортизовање постепено преносе на производе и услуге. Други облик нематеријалне имовине у залихама односи се на обртна средства која имају коефицијент обртаја већи од 1 јер се обрну више пута у току једне пословне године (обрачунског периода).

Овим коментаром ће се размотрити тематика текућег и капиталног одржавања основних средстава која су, према Контном плану за буџетски систем, обухваћена категоријом 010000 – Нефинансијска имовина у сталним средствима, односно средствима која су обухваћена групом конта 011000 – Некретнине и опрема.

1. Текуће поправке и одржавање основних средстава

Текуће поправке и одржавање основних средстава подразумевају **мале поправке, редовно одржавање**, подмазивање и чишћење основних средстава, као и **замену оних саставних делова основних средстава који се троше** у краћем периоду од једне године. Типични примери текућих поправки и одржавања основних средстава јесу редовно сервисирање према техничким подацима и упутствима, поправка делова и компоненти (које се могу поправити), замена дотрајалих и неисправних делова и компоненти, замена и/или поправка водоводно-канализационих и електричних инсталација, као и погона и инсталација за грејање и хлађење, и сл.

У складу са чланом 14. *Правилника о Контном плану за буџетски систем*, на групи конта 425000 – Текуће поправке и одржавање – обухваћена су синтетичка конта на којима се књиже расходи поправке и одржавања, задужењем одговарајућих субаналитичких конта ове групе, уз одобрење конта 252111 – Добављачи у земљи, а то су:

– **425100** – Текуће поправке и одржавање зграда и објеката – који садржи аналитичка конта на којима се књиже текуће поправке и одржавање зграда и осталих објеката, и

– **425200** – Текуће поправке и одржавање опреме – који садржи аналитичка конта на којима се књиже текуће поправке и одржавање опреме за саобраћај, административне опреме, опреме за пољопривреду, опреме за очување животне средине и науку, затим и текуће одржавање медицинске и лабораторијске опреме, као и текуће поправке и одржавање опреме за образовање, културу и спорт, опреме за војску, опреме за јавну безбедност и на крају и производне, моторне, непокретне и немоторне опреме.

Приказ евидентирања пословних догађаја у вези са извршеним текућим поправкама и одржавањем основних средстава, дато је у следећем **ПРИМЕРУ**:

1. Основна школа „Лаза Костић” је на основу уговора уплатила аванс од 100% добављачу „Електросервис” за замену и поправак електричних инсталација у износу од 75.000,00 динара.

Коментар:

● Под првим ставом књижења евидентирана је уплата од 40% аванса у новембру 2016. године, у износу од 960.000,00 динара, ради замене кровне конструкције (која ће се вршити у априлу 2017. године). У том износу садржан је и порез на додату вредност од 160.000,00 динара.

● Под другим ставом књижења приказан је претходни ПДВ у износу од 160.000,00 динара, тако да субаналитички konto 123963 – Порез на додату вредност у датим авансима по општој стопи – дугује, а за исти износ субаналитички konto 291919 – Остала пасивна временска разграничења – потражује. Ово књижење се спроводи да би апотекарска установа као порески обвезник могла да користи претходни ПДВ ради умањења своје пореске обавезе.

● Под ставом 2а) је извршено прекњижавање (сторно) претходног пореза који је садржан у оквиру conta 015212 – Аванси за пословне зграде и друге објекте и conta 291919 – Остала пасивна временска разграничења. Ово се врши да би се на дан састављања биланса, 31. 12. 2016. године, избегло дуплирање истог износа претходног пореза који је садржан на субаналитичком конту 015212 и субаналитичком конту 123963 – ПДВ у датим авансима по општој стопи.

● Под трећим ставом је приказан износ датог аванса без ПДВ-а, од 800.000,00 динара на субаналитичком конту 511321 – Капитално одржавање пословних зграда и пословног простора, док је претходни порез од 160.000,00 динара, који је такође плаћен у укупном износу аванса, приказан привремено на субаналитичком конту 131312 – Остала активна временска разграничења. Противставка овим субаналитичким контима је субаналитички konto 291212 – Плаћени аванси за нематеријална улагања и основна средства – који потражује укупан износ од 960.000,00 динара.

● Приликом књижења 3б), при отварању почетног стања 1. јануара 2017. године, потребно је кориговати прекњижавања (сторно) на контима 015212 и 291919, која су извршена под 31.12. 2016. године. Ово је потребно учинити да би се могао извршити правилан приказ уплаћеног аванса извођачу радова као основ приликом измирења обавезе по коначном рачуну. Када то не би било извршено, стање на субаналитичком конту 015212 било би 800.000,00, а чињеница је да је у новембру 2016. године уплаћен аванс са ПДВ-ом од 960.000,00 динара.

● Под ставом 4. прокњижен је коначни рачун примљен у априлу 2017. године. На субаналитичком конту 511321 – Капитално одржавање пословних зграда и пословног простора – приказан је износ новог задужења за нето аванс од 1.200.000,00, затим је на дуговој страни субаналитичког conta 123961 – Порез на додату вредност у примљеним фактурама по општој стопи (осим плаћених аванса) – приказан износ од 240.000,00 динара као разлика између укупног претходног ПДВ-а и плаћеног претходног ПДВ-а приликом уплате аванса и напokon, на дуговој страни субаналитичког conta 291912 – Плаћени аванси за нематеријална улагања и основна средства – приказан је износ од 960.000,00, док је по коначном рачуну одобрен субаналитички konto 252111 – Добављачи у земљи – у износу од 2.400.000,00 динара.

● Под ставом 4б) прокњижено је међусобно затварање conta (311151/131119). Ово је спроведено због тога што је, након измирења рачуна према извођачу радова, затворен konto 015212, па нема потребе да више буде отворен ни konto 311151, који је представљао равнотежу између conta класе „0” и conta класе „3”.

● Под ставом 5 прокњижено је повећање вредности зграде у износу од 2.000.000,00 динара и успостављена је књиговодствена равнотежа између conta класе „0” и conta класе „3”. У повећање набавне вредности зграде не улази претходни ПДВ који је садржан у рачуну извођача радова.

ПРАЋЕЊЕ И ЕВИДЕНТИРАЊЕ НАБАВКЕ ГОРИВА КОД БУЏЕТСКИХ КОРИСНИКА ПУТЕМ КАРТИЦА ЗА ГОРИВО

Картице за гориво припадају новој генерацији врсте плаћања и треба да омогуће ефикасан начин снабдевања и праћења утрошка горива код привредних и буџетских корисника. Намењене су свим корисницима који желе да унапреде своје пословање коришћењем јединственог система за набавку и праћење потрошње горива. Поседовањем картица за гориво решава се читав низ проблема повезаних са набавком горива, независно од тога да ли је у питању једно возило или читав возни парк. Праћење потрошње горива уз помоћ картица за гориво омогућено је успостављањем јединственог информационог система, односно апликативног софтвера који процесуира све информације у задатом периоду. Предности коришћења картица за гориво су вишеструке јер оне омогућавају једноставност коришћења, оптималну заштиту од злоупотреба и манипулација, ПИН-код који штити у случају изгубљене или украдене картице, при чему је регистарска ознака возила наведена на свим картицама којима је коришћење ограничено на само једно возило, а омогућен је и сигуран и брз начин снабдевања нафтним дериватима, праћење трошкова горива у складу са потребама рачуноводства и праћење потрошње горива путем веб-апликација, као и увид у трансакције са било ког места у реалном времену и израда извештаја са експортовањем у било који од познатих формата (Excel, Word, Pdf).

Врсте картица за гориво

Корисници буџетских средстава могу вршити плаћање набавке горива путем:

- дебитне картице и
- кредитне картице.

Дебитна картица омогућава плаћање набавке горива из средстава расположивих на рачуну јер се плаћени износ одбија директно са рачуна на који су пренета средства. Дебитна картица представља безготовинско средство плаћања јер клијент у сваком тренутку може да плаћа набавку горива у трговинско-услужној мрежи, искључиво до износа расположивих средстава. За функционисање дебитне картице буџетски корисник мора да обезбеди расположива новчана средства, односно да изврши авансно плаћање средстава за набавку горива на рачун одабраног понуђача.

Компанијска дебитна картица намењена је за потребе приступа групи картица јединственом рачуну на који се средства уплаћују авансно. То практично значи да корисник буџетских средстава може имати једну или више картица и да су оне све повезане са групом којој се средства уплаћују по једном референтном броју. Коришћење дебитне картице врши се уметањем картице у банкомат, односно ПОС-уређај, након чега одмах треба извршити аутентификацију уносом ПИН-а који одговара тој картици, са којим се мора поступати као са поверљивим податком.

Функционисање и коришћење дебитне картице код корисника буџетских средстава

Корисник буџетских средстава мора прво да спроведе поступак јавне набавке у складу са Законом о јавним набавкама („Сл. гласник РС”, број 124/2012, 14/2015 и 68/2015) и да изврши одабир понуђача. Лице у буџетском кориснику које је задужено за праћење потрошње горива, у зависности од својих потреба врши процену када треба да изврши набавку горива како би се омогућио континуитет у пословању. Након сагледавања потреба за горивом, о томе обавештава одабраног понуђача који доставља предрачун. Корисник буџетских средстава по достављеном предрачуну од одабраног понуђача врши уплату средстава, односно авансно плаћање. То значи да свака уплата аванса мора да се везује за конкретан предрачун (авансни рачун) на који се односи. Понуђач је дужан да за сваку испоручену количину горива купцу – буџетском кориснику изда фискални исечак – рачун који потписује корисник дебитне картице,

Продавац горива је у обавези да за сваку испоручену количину горива изда фискални рачун – исечак који корисник буџетских средстава или одговорно лице, односно корисник треба да потпише, што значи да је сагласан са задужењем по основу набавке горива која је дефинисана у уговору на нивоу дневног или месечног лимита. У складу са потписаним уговором, а по истеку периода, најчешће на крају месеца, понуђач испоставља фактуру за извршену набавку горива у протеклом периоду. Приликом примене кредитне картице за набавку горива у буџетском кориснику, потребно је да се посебна пажња посвети усаглашавању износа који су исказани на фактури, са фискалним рачунима који су примљени и који морају да буду потписани од стране примаоца горива по кредитној картици, а које треба чувати заједно са коначним рачуном ради правдања горива. У наставку је обрађен пример књижења набавке горива код буџетског корисника путем кредитне картице.

Пример:

Одабрани понуђач је на име месечне набавке горива за март 2017. године испоставио коначни рачун у вредности од 300.000,00 динара. Буџетски корисник који је користио кредитну картицу, извршио је сравњење приспеле фактуре са стварном потрошњом која се документује потписаним фискалним исечком, као и оквир дозвољене потрошње на месечном нивоу. Фактура је плаћена у валутном року. Примљен је извод Управе за трезор. Буџетски корисник није обвезник ПДВ-а.

Књижење: Набавка бензина путем кредитне картице

Ред. бр.	Кonto		ОПИС	Износ	
	дугује	потражује		дугује	потражује
1	2	3	4	5	6
1.	131211		Обрачунати неплаћени расходи	300.000,00	
		252111	Добављачи у земљи		300.000,00
<i>- по примљеној фактури добављача</i>					
2.	252111		Добављачи у земљи	300.000,00	
		121112	Текући рачуни		300.000,00
<i>- плаћање фактуре добављачу – по изводу Управе за трезор</i>					
3.	426411		Бензин	300.000,00	
		131211	Обрачунати неплаћени расходи		300.000,00
<i>- књижење расхода</i>					
4.	122148		Остала потраживања од запослених	300.000,00	
		291919	Остала пасивна временска разграничења		300.000,00
<i>- задужење радника за уговорени лимит набавке горива по кредитној картици</i>					
5.	291919		Остала пасивна временска разграничења	300.000,00	
		122148	Остала потраживања од запослених		300.000,00
<i>- правдање раздужења радника за уговорени лимит по достављеним фискалним рачунима</i>					

У рачуноводству буџетског корисника се спроводе књижења у вези са коришћењем кредитних картица, задужењем радника за уговорени лимит, што је евидентирано на субаналитичким контима 122148 – Остала потраживања од запослених и 291919 – Остала пасивна временска разграничења, ради контроле правдања уговореног лимита по достављеним фискалним рачунима који, када се прокњиже, морају да се слажу са исказаним износом на коначном рачуну.

* * *

ОРГАНИЗОВАЊЕ СИНДИКАТА У ШКОЛИ И ОБРАЧУН СИНДИКАЛНЕ ЧЛАНАРИНЕ

Према члану 6. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 и 75/2014 – у даљем тексту: Закон) синдикатом се, у смислу овог закона, сматра самостална, демократска и независна организација запослених, у коју се они добровољно удружују ради заступања, представљања, унапређења и заштите својих професионалних, економских, социјалних, културних и других појединачних и колективних интереса. Након ове дефиниције Закон у члану 206. утврђује да се запосленима јамчи слобода синдикалног организовања и деловања без одобрења, уз упис у регистар.

Према члану 215. Закона о раду синдикат може да се оснује у складу са општим актом синдиката. То значи да **синдикат у школи** може да се оснује у складу са општим актом конкретне синдикалне организације, односно централе на нивоу Републике. Закон овде не прописује никакво мерило, већ у целини оставља да је оснивање синдиката код послодавца у надлежности конкретног републичког синдиката и његових аката.

Према члану 50. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Сл. гласник РС”, бр. 21/2015 – у даљем тексту: ПКУ), запослени у школи имају право да без претходног одобрења организују синдикат, као и да му приступају под искључивим условима и да се придржавају његових статута и правила. Синдикат не може бити распуштен или његова делатност обустављена или забрањена административним актом установе.

Од многобројних активности које су везане за синдикално организовање, у овом чланку ће се обратити пажња на већи број актуелних аспеката обрачуна синдикалне чланарине запосленима у школи.

Приступница као доказ синдикалног чланства

Према члану 207. став 1. Закона и члану 51. ПКУ-а, **запослени приступа синдикату добровољним потписивањем приступнице** чији се изглед и садржај утврђују актом синдиката. То значи да се и број чланова синдиката одређује према приступницима.

Приступница је појединачна изјава запосленог о припадности одређеном синдикату, што значи да се чланство у синдикату доказује на основу приступнице која садржи релевантне податке о запосленом. Форма приступнице није прописана, већ је формира сваки синдикат за себе, али, с обзиром на њену намену, свака приступница треба да садржи следеће податке: назив синдиката, име и презиме члана, матични број, адресу становања, назив послодавца, занимање и стручну спрему, а евентуално и број телефона због контакта са чланом, као и висину чланарине (у проценту од нето зараде), уз обавезан датум попуњавања и потпис члана. Дакле, **приступница садржи изјаву запосленог да прихвата да му се на име синдикалне чланарине одбија износ од плате**, као и да се тај износ уплаћује на одговарајући рачун синдиката, у складу са одлуком највишег органа синдиката. Запослени који жели да приступи и постане члан одређеног синдиката, самостално попуњава приступницу и на тај начин доказује припадност одређеном синдикату.

Сва питања која се тичу унутрашњег организовања, учлањења и ишчлањења из синдиката и органа синдиката, као и друга питања од значаја за његов рад, регулисана су статутом или другим општим актом синдиката. Стога запослени слободно и добровољно одлучују о приступању и иступању из синдиката.

Обрачун и употреба синдикалне чланарине

Чланарина јесте основни извор прихода синдиката. Поред тога, синдикат може да остварује своје приходе и по основу имовине којом располаже, дотација, легата, прилога, поклона и средстава из других извора.

Чланарина се обрачунава из плате запосленог, а основни елементи обрачуна синдикалне чланарине у школи јесу:

Међутим, разлика између финансирања солидарне помоћи средствима синдиката (дакле средствима из синдикалне чланарине) и средствима школе је у пореском третману таквих исплата. Конкретно:

- 1) Увек када средства солидарне помоћи исплаћује школа из својих средстава, порески третман те исплате подвргава се критеријумима из Закона о порезу на доходак грађана.
- 2) Међутим, када се за ове намене врше исплате из средстава синдиката, прибављених путем синдикалне чланарине, такве исплате немају карактер личних примања и ослобођене су свих пореза и доприноса.

Ово наравно под условом да се јасно и недвосмислено може утврдити да се ради о давањима искључиво из средстава од синдикалних чланарина, на која су већ плаћене одговарајуће пореске обавезе.

Обавезе школе у вези са одбијањем синдикалне чланарине запосленима

Према члану 207. став 2. Закона, односно према члану 52. ПКУ-а, послодавац је дужан да запосленом који је члан синдиката, **на име синдикалне чланарине одбије износ од плате** на основу његове **писмене изјаве** и да тај износ уплати на одговарајући рачун синдиката. Истовремено, чланом 208. Закона предвиђено је да је синдикат дужан да достави послодавцу акт о упису у регистар синдиката и одлуку о избору председника и чланова органа синдиката у року од осам дана од дана достављања акта о упису синдиката у регистар, односно од дана избора органа синдиката. Према томе, школа је дужна да на име синдикалне чланарине запосленом одбије од плате одређени износ само на основу писмене изјаве запосленог и само за синдикат који је уписан у регистар који се води у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Пошто је обрачун синдикалне чланарине законска обавеза школе, по члану 207. став 2. Закона, односно по члану 52. ПКУ-а, **та обавеза школе не подлеже преговарању**, односно не тражи се да та обавеза прво буде унета у општи акт школе, па да се онда примени, већ се примењује директно из члана 207. став 2. Закона, односно из члана 52. ПКУ-а. Ово истичемо зато што је чланом 210. Закона прецизирана обавеза послодаваца да синдикату обезбеде техничко-просторне услове и приступ подацима и информацијама неопходним за обављање синдикалних активности, што се прецизира колективним уговором или споразумом послодавца и синдиката. Када се ради о обрачуну синдикалне чланарине, то није условљено претходним договором послодавца и синдиката или престанком послодавца, већ је то законска обавеза послодавца, а предмет договора може бити сам начин достављања података послодавцу за обрачун синдикалне чланарине.

На овај начин је Законом утврђена обавеза школе да на име синдикалне чланарине запосленом члану синдиката одбије износ од плате на основу његове писмене изјаве и да тај износ уплати на одговарајући рачун синдиката. Да би се то остварило, није довољно да је запослени члан синдиката, већ је нужно и да запослени у писаној форми да сагласност да му се од плате обустави износ на име синдикалне чланарине. Када је дата сагласност на обуставу синдикалне чланарине од будућих износа плате док траје чланство у синдикату, нема потребе да послодавац сваког месеца позива запосленог да на име синдикалне чланарине даје сагласност у односу на сваки обустављени износ од месечног износа плате. Једном дата сагласност важи до опозива, односно престанка чланства у синдикату.

Међутим, ако захтев запосленог да послодавац прекине са одбијањем чланарине уследи **после изјаве да му се одбија синдикална чланарина**, неопходно је по истом поступити будући да више не постоји престанак запосленог у складу са чланом 123. став 1. Закона и без обзира на процедуру ишчлађења из синдиката. У таквим ситуацијама се догађа да поступак искључења из чланства траје одређено време, па је захтев запосленог, упућен обрачунској служби, у овом случају уједно и налог за прекид плаћања чланарине, без обзира на то што се запослени у том моменту још увек води на листи чланова синдиката. То такође значи да захтев за обуставу плаћања чланарине може да поднесе сам запослени, а није потребно чекати да надлежно лице синдикалне организације то учини или да потврди поменути захтев поднет од стране запосленог.

ЧУВАЊЕ ПОСЛОВНЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ: РОКОВИ И НАЧИН ЧУВАЊА

Током рада сваког привредног друштва настаје велики број докумената од којих су одређена документа креирана интерно у самом друштву, док су остала креирана екстерно од стране добављача, купаца, пословне банке, књиговође и државних органа.

Током пословне године текућа документација углавном стоји на располагању особама којима је потребна за обављање дневних обавеза. Међутим, након завршетка пословне године и протекла одређеног периода, поставља се питање како и колико дуго треба чувати пословну документацију.

Чување пословне документације уређено је према врстама докумената различитим прописима.

Чување рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја

Правна лица и предузетници су, према члану 24. *Закона о рачуноводству („Сл. гласник РС”, бр. 62/2013 – даље: Закон)*, дужни да уредно чувају рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијске извештаје, као и да општим актом одреде одговорна лица и пословне просторије за њихово чување, али и начин чувања.

У вези са чувањем и архивирањем пословне документације, књига и извештаја, Закон је прописао следеће:

- **Рокови чувања** рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја, **рачунају се од последњег дана пословне године на коју се односе.**
- Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји **чувају се у оригиналу или коришћењем других средстава архивирања, утврђених законом.**
- Рачуноводствене исправе, пословне књиге и финансијски извештаји **чувају се у пословним просторијама правног лица односно предузетника, односно код правних лица или предузетника којима је поверено вођење пословних књига.**
- **Ако се пословне књиге воде на рачунару упоредо са меморисаним подацима, правно лице односно предузетник мора да обезбеди и меморисање апликативног софтвера како би подаци били доступни контроли.**

Рокови чувања рачуноводствених исправа, пословних књига и финансијских извештаја, у складу са Законом:

● Финансијски извештаји и извештаји о извршеној ревизији	20 година
● Годишњи извештај о пословању	10 година
● Дневник и главна књига	
● Помоћне књиге	5 година
● Исправе на основу којих се уносе подаци у пословне књиге	
● Исправе платног промета у овлашћеним финансијским институцијама платног промета	
● Исплатне листе или аналитичке евиденције зарада, ако представљају битне податке о запосленом	трајно

У случају да правно лице не чува рачуноводствене исправе, пословне књиге, финансијске извештаје, годишњи извештај о пословању и ревизорске извештаје, у роковима и на начин прописан Законом, казним одредбама у члану 46. став 1. тачка 14) прописана је новчана казна за

За **акционарска друштва** је чланом 464. Закона о привредним друштвима прописана обавеза чувања следећих аката и докумената у назначеним роковима:

1) оснивачки акт; 2) решење о регистрацији оснивања друштва; 3) статут и све његове измене и допуне; 4) општа акта друштва; 5) записници са седница скупштине и одлуке скупштине; 6) записници са седница одбора директора, односно извршног одбора и надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно; 7) годишњи извештаји о пословању друштва и консолидовани годишњи извештаји; 8) уговори које су директори, чланови надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно, или са њима повезана лица у смислу овог закона, закључили са друштвом.	чувају се трајно
1) акт о образовању сваког огранка или другог организационог дела друштва; 2) документа која доказују својину и друга имовинска права друштва; 3) извештаје одбора директора, односно извршног одбора и надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно; 4) евиденцију о адресама директора и чланова надзорног одбора, ако је управљање друштвом дводомно.	чувају се најмање пет година, након чега се чувају у складу са прописима о архивској грађи

У складу са чланом 543. став 4. Закона о привредним друштвима, **пословне књиге и документа друштва која су брисана услед окончања ликвидације, чувају се у складу са прописима којима се уређује архивска грађа**, а име и адреса лица коме су пословне књиге и документа поверена на чување, региструју се у складу са законом о регистрацији.

Према члану 585. Закона о привредним друштвима, уколико друштва не држе и не чувају акта и документа у складу са прописаним одредбама, казниће се за привредни преступ новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара, а одговорно лице у друштву новчаном казном од 20.000 до 200.000 динара.

* * *

НОВИНЕ У ЦАРИНСКИМ ПРОПИСИМА

КОРИШЋЕЊЕ РАЧУНА У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ У ЦАРИНСКОМ ПОСТУПКУ

Развој информационих технологија је омогућио електронско пословање, па компаније из држава у којима се царински поступак у потпуности одвија у бесплапирном режиму, често ради спровођења извозног поступка издају само електронске документе, као што је електронски рачун, што увознике доводи у неповољан положај при спровођењу увозног царинског поступка у Републици Србији.

Чланом 170. Уредбе о царински дозвољеном поступању с робом („Сл. гласник РС”, бр. 93/2010, 63/2013, 145/2014, 95/2015 и 44/2016 – у даљем тексту: Уредба) предвиђено је да је декларант дужан да надлежном царинском органу, уз декларацију за стављање робе у слободан промет, приложи и **рачун** (фактуру) и остале трговачке исправе на основу којих је пријављена царинска вредност робе. Иста обавеза је чланом 172. Уредбе прописана и при спровођењу поступака царинског складиштења, активног оплемењивања, привременог увоза и прераде под царинском контролом.

С обзиром на то да државна управа Републике Србије при спровођењу поступака из своје надлежности најчешће још увек захтева да потребна документа буду достављена у папирном облику, тако и царински службеници при контроли спровођења увозног поступка захтевају да рачун буде у папирном облику.

Оваква пракса ствара проблеме декларанту када у увозном царинском поступку жели да се позове на рачун издат у електронском облику, било ради утврђивања врсте, количине и вредности робе, било ради коришћења погодности предвиђених уговорима о слободној трговини. Да подсетимо, предвиђена је могућност да у циљу декларисања преференцијалног порекла робе извозник на фактури може дати изјаву која представља доказ о пореклу робе, који увознику омогућава да плати царинске дажбине по стопи од 0% или стопи која је нижа од редовне (МФН) царинске стопе прописане Царинском тарифом. Уколико вредност пошилике не прелази износ од 6.000,00 €, може се дати „обична” својеручно потписана изјава чији је текст прописан предметним споразумом о слободној трговини, а уколико је вредност већа, изјаву може дати само лице које има статус овлашћеног извозника, при чему у одређеним ситуацијама ова изјава не мора бити својеручно потписана.

Чланом 4. Закона о електронском документу („Сл. гласник РС”, бр. 51/2009) прописано је да се електронском документу не може оспорити пуноважност или доказна снага само зато што је у електронском облику, а ако је прописом утврђен писмени облик као услов пуноважности правног акта, правног посла или друге правне радње, одговарајући електронски документ потписује се квалификованим електронским потписом.

Царинским законом („Сл. гласник РС”, бр. 18/2010, 111/2012, 29/2015 и 108/2016) није искључена могућност да се у царинском поступку користи и рачун издат у електронском облику, а чланом 176. Уредбе предвиђено је да се исти може одобрити под условима и на начин који одреди царински орган, као и да се документа потребна за пријављивање робе за царински поступак обрађују и подносе електронским путем.

Уколико се тачност наведених података не доводи у питање, а узимајући у обзир правила за утврђивање царинске вредности робе, Правилник о облику, садржини, начину подношења и попуњавања декларације и других образаца у царинском поступку („Сл. гласник РС”, бр. 7/2015, 45/2015, 56/2015, 88/2015 и 33/2016) и члан 42. Закона о порезу на додатну вредност („Сл. гласник РС”, бр. 84/2004... и 7/2017), може се закључити да рачун који је издат у електронском облику ради спровођења увозног царинског поступка, треба да садржи бар следеће податке:

- 1) назив и адресу издаваоца рачуна;
- 2) назив и адресу примаоца рачуна (по могућности и ПИБ увозника или примаоца);
- 3) место и датум издавања и редни број рачуна;
- 4) врсту и количину испоручених добара или врсту и обим услуга (укључујући и услове испоруке, тј. „паритет”);
- 5) цену у валути по јединици мере и укупну вредност;
- 6) датум промета добара и услуга;
- 7) висину остварених попуста и висину авансних плаћања (уколико су уговорени);
- 8) износ пореске основице, пореску стопу која се примењује и износ ПДВ-а (уколико је то предвиђено прописима државе у којој је извозник порески обвезник);
- 9) напомену да се за промет добара и услуга примењује систем наплате.

* * *

ЦАРИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ УВЕЛА ОБАВЕЗУ ПРЕТХОДНЕ НАЈАВЕ ПРИСПЕЋА ПОШИЉАКА КОЈЕ СЕ ДОПРЕМАЈУ ПО ТИР КАРНЕТУ

Извозне пошиљке које се у Републику Турску отпремају по ТИР карнету, почев од 25. 4. 2017. године при улазу у ту земљу биће поврнуте већем обиму царинске контроле уколико се не изврши претходна најавна приспећа.

ТИР карнет (франц. *Transport International par la Rout*) је међународни царински документ предвиђен Царинском конвенцијом о међународном превозу робе на основу карнета ТИР („Сл. лист СРЈ – Међународни уговори”, бр. 9/2001 и „Сл. лист СЦГ – Међународни уговори”, бр. 5/2003), који провереним превозницима омогућава да у за то оспособљеним возилима или контејнерима, уз минимум царинских формалности, без додатних транзитних докумената и без потребе полагања обезбеђења за поступак транзита, превозе робу преко једне или више граница.

Српски извозници при отпреми извозно оцарињене робе у Републику Турску обично користе ТИР карнет како би остварили право на поједностављење царинске процедуре и смањени обим царинске контроле и тиме омогућили бржу и јефтинију испоруку робе.

Царинска администрација Републике Турске ће почев од 25. 4. 2017. године прихватати само оне ТИР карнете чије је приспеће претходно најављено улазној граничној царинској испостави. Уколико претходна најавна буде извршена након приспећа возила, спроводиће се редовна царинска процедура која обично подразумева већи степен контроле и дуже задржавање возила на граничном прелазу, као и настанак додатних трошкова.

Лица из Републике Србије ће претходну најаву приспећа пошиљке моћи да изврше користећи ТИР-ЕПД систем или TIRCUS систем.

TIRCUS систем могу користити само лица која поседују идентификациони број који додељује Влада Републике Турске и корисничко име и лозинку које додељује царинска администрација Републике Турске. Апликација TIRCUS и одговарајуће корисничко упутство су доступни на веб адреси <https://uygulama.gtb.gov.tr/TIRCUS>.

* * *

КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ ОБАВЕЗА ЗА МАЈ 2017. године

Ред. бр.	ВРСТА И ОПИС ОБАВЕЗЕ	Датум обавезе
Обавезе по основу Закона о акцизама		
1.	Произвођачи нискоалкохолних пића који су дана 31.12. 2015. г. имали произведена ова пића која садрже више од 1,2%, а највише до 5% вол алкохола, дужни су да надлежној Пореској управи доставе податак о стању залиха нискоалкохолних пића пописаних на последњи дан у месецу, до утрошка тих залиха	10. 5. 2017.
2.	Уплата акцизе обрачунате, осим за ел. енергију, за период 16–30. априла 2017. г.	15. 5. 2017.
3.	Подношење ПП ОАЕЛ и уплата акцизе на електричну енергију за крајњу потрошњу за април 2017. г.	15. 5. 2017.
4.	Подношење захтева на Обрасцу РЕФ-Г за рефакцију акцизе за деривате нафте и биотечности набављене за грејање (по истеку месеца)	22*. 5. 2017.
5.	Уплата акцизе обрачунате за период 1–15. маја 2017. г.	31. 5. 2017.
Обавезе по основу Закона о ПДВ-у		
1.	Подношење ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране лица која нису евидентирана у систем ПДВ-а (порески дужник из члана 10. и члана 44. став 3. Закона) – по основу насталих обавеза у априлу 2017. г.	10. 5. 2017.
2.	Подношење ПП ПДВ и уплата ПДВ-а од стране обвезника ПДВ-а и пореских дужника из члана 10. Закона, који имају месечни порески период, као и обвезника из члана 36а Закона – по основу насталих обавеза у априлу 2017. г.	15. 5. 2017.
3.	Подношење Обрасца ПИД ПДВ 1 за стицање статуса претежног извозника за месечне обвезнике	15. 5. 2017.
4.	Најранији рок за подношење захтева за повраћај пореског кредита – месечни обвезник	16. 5. 2017.
Обавезе по основу Закона о порезу на добит правних лица		
1.	Уплата месечне аконтације пореза на добит за април 2017. г.	15. 5. 2017.
2.	Подношење пореске пријаве за измену аконтације пореза на добит за период 1. 1 – 28. 2. 2017. г. – обвезници који врше измену аконтације из ПДП пријаве за 2016. г.	31. 5. 2017.
3.	Подношење ПДПО/С, са или без уплате пореза по одбитку у складу са чланом 40. Закона; без уплате, уз потврду о резидентности	при свакој исплати

Ред. бр.	ВРСТА И ОПИС ОБАВЕЗЕ	Датум обавезе
КАЛЕНДАР ПОСЕБНИХ ОБАВЕЗА КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА		
Закон о буџетском систему		
1.	Фискални савет даје мишљење о Нацрту фискалне стратегије министру финансија	15. 5. 2017.
Закон о финансирању локалне самоуправе		
1.	Комисија за финансирање локалне самоуправе прати вертикалну и хоризонталну уједначеност система, степен задужености јединица локалне самоуправе и резултате измена система финансирања локалне самоуправе, и припрема годишње извештаје о томе за претходну буџетску годину	30. 5. 2017.
Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава		
1.	Надлежни орган локалне власти је дужан да једном месечно министарствима надлежним за начин и контролу обрачуна и исплате зараде у јавним предузећима, достави извештај о извршеној уплати средстава (разлика) по умањењу зарада/плата за месец март 2017. године	10. 5. 2017.
Обавезе по подзаконским прописима		
1.	Директни корисници буџетских средстава на Обрасцу ИППЗ достављају министарству финансија месечне извештаје о реализацији пројеката и програма који се финансирају из извора финансирања 11 – Примања од иностраних задуживања, за претходни период текуће године	5. 5. 2017.
2.	Јединице локалне власти подносе Министарству финансија извештај о планираним и извршеним расходима за плате за месец април 2017. године на Обрасцу ПЛ-1 – Плате запослених код корисника буџета јединице локалне власти, и Обрасцу ПЛ-2 – Број запослених код корисника буџета јединице локалне власти	15. 5. 2017.
3.	Сви директни и индиректни корисници буџетских средстава јединица локалне самоуправе достављају јединици локалне власти податке о планираним приходима и примањима (Образац 1) и планираним расходима и издацима (Образац 2 и Образац 2а), који у себи садрже промене настале по основу измена и допуна буџета у току буџетске године (ребаланс), по основу промене апропријација и по основу коришћења текуће буџетске резерве, као и податке о планираним и извршеним расходима за плате и податке о броју запослених (Образац 4) за април 2017.	15. 5. 2017.

* Чланом 91. став 2. Закона о општем управном поступку прописано је да, ако последњи дан рока пада у недељу или на дан државног празника, или у неки други дан када орган пред којим треба предузети радњу не ради, рок истиче првог наредног радног дана.

ИЗНОС ЛИЧНИХ ПРИМАЊА ЗАПОСЛЕНИХ И ДРУГИХ ЛИЦА И ЊИХОВ ПОРЕСКИ ТРЕТМАН

– на основу просечне зараде у Републици у месецу марту 2017. године од 65.696 динара

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1	2	3
РЕГРЕС за коришћење годишњег одмора	Исплата по овом основу је обавезна у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 6. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
НАКНАДА ЗА ИСХРАНУ у току рада	Исплата по овом основу је обавезна у висини утврђеној општим актом, односно уговором о раду код послодавца (члан 118. тачка 5. Закона о раду)	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
ТЕРЕНСКИ ДОДАТАК (дневна накнада за повећане трошкове рада на терену)	Према Закону о раду, ако се предвиди општим актом, односно уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
ДОДАТАК ЗА ОДВОЈЕН ЖИВОТ	Исплаћује се у складу са општим актом или уговором о раду	Плаћају се све пореске обавезе као на зараду
НАКНАДА ТРОШКОВА ПОГРЕБНИХ УСЛУГА запосленом у случају смрти брачног друга и деце, члановима уже породице у случају смрти запосленог	Према члану 119. тач. 2) Закона о раду, послодавац је обавезан на ове исплате до висине трошкова погребних услуга, а према приложеним рачунима	За запосленог и члана његове породице не опорезује се до 65.189 дин.
СОЛИДАРНА ПОМОЋ породици у случају смрти пензионисаног радника	Исплаћује се у складу са општим актом и уговором о раду	Неопорезиво до 65.189 дин.

ВРСТА ИСПЛАТЕ	ОСНОВ ЗА ИСПЛАТУ	ПОРЕСКИ ТРЕТМАН
1	2	3
ТЕРЕНСКИ ДОДАТАК – само за државне службенике и намештенике	Члан 44. став 1. Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника	У складу са Мишљењем Министарства финансија од 23. 12. 2011. године, ова исплата опорезује се само порезом на доходак грађана по стопи од 10%
ДОДАТАК ЗА ОДВОЈЕНИ ЖИВОТ – само за државне службенике и намештенике	Од 45. до 49. члана Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника	У складу са Мишљењем Министарства финансија од 23. 12. 2011. године, ова исплата опорезује се само порезом на доходак грађана по стопи од 10%
ПОКЛОНИ деци запослених до 15 година старости, поводом Нове године и Божића	На основу члана 119. став 2. Закона о раду, у складу са општим актом послодавца	Неопорезиво до 9.313,00 дин. по једном детету, док исплата преко тог износа, као и исплата детету старијем од 15 година, има карактер зараде
НАГРАДЕ, НОВЧАНЕ ПОМОЋИ и друга давања физичким лицима која нису запослена код исплатиоца, која по својој природи чине доходак физичких лица	Исплаћује се у складу са одлуком послодавца	Неопорезиво до 12.375 динара годишње, остварено код једног послодавца (чл. 85. тач. 10) Закона о порезу на доходак грађана)

* * *

ТЕМА БРОЈА:

ПРИМЕНА ПДВ-а НА ПРОМЕТ ТУРИСТИЧКИХ УСЛУГА

Пословање туристичких агенција као реализатора туристичких путовања са низом пратећих активности, има одређене специфичности у примени ПДВ-а, па се уочи нове туристичке сезоне сматра да је потребно посветити посебан текст пореском третману промета туристичких услуга.

Главни организатори и реализатори свих туристичких путовања су туристичке агенције, а њихово пословање регулисано је **Законом о облигационим односима** („Сл. лист СФРЈ”, бр. 29/1978, 39/1985, 45/1989 – одлука УСЈ и 57/1989, „Сл. лист СРЈ”, бр. 31/1993, и „Сл. лист СЦГ”, бр. 1/2003 – Уставна повеља – у даљем тексту: ЗОО) и **Законом о туризму** („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011 – др. закон, 93/2012 и 84/2015 – у даљем тексту: ЗОТ), док је порески аспект промета туристичких услуга регулисан Законом о ПДВ-у.

1. Делатност путничких (туристичких) агенција

Према врсти послова које обавља, сходно члану 47. ЗОТ-а, туристичка агенција може бити:

1) туристичка агенција ОРГАНИЗАТОР туристичког путовања (у даљем тексту: организатор путовања), која може обављати све послове из члана 43. Закона, при чему за послове наведене *под прве две алинеје мора да има лиценцу*;

2) туристичка агенција ПОСРЕДНИК у продаји туристичког путовања (у даљем тексту: посредник), која такође може обављати све послове из члана 43. Закона, изузев послова за које организатор путовања мора да има лиценцу.

Када агенција нуди и продаје туристичко путовање које је сачинио организатор путовања који нема седиште у Републици Србији, та агенција се сматра организатором путовања.

Без обзира на врсту послова које обављају, туристичке агенције као обвезници ПДВ-а примењују одговарајући начин обрачунавања и плаћања ПДВ-а, што практично зависи од начина пружања туристичких услуга, па пракса разликује четири начина пружања и опорезивања туристичких услуга, и то:

1) Туристичке агенције које врше туристичке услуге само коришћењем сопствених средстава, па се на њихов рад не примењују одредбе члана 35. Закона о ПДВ-у, односно то су *нејосредни организатори туристичких путовања* који не користе претходне туристичке услуге.

2) Туристичке агенције које послују у складу са чланом 35. Закона о ПДВ-у, што значи да путницима *пужају туристичке услуге испуњајући у односу на њих у своје име и за свој рачун, користећи претходне туристичке услуге*.

На пример, обвезник ПДВ-а који посредује у остварењу угоститељске услуге хотелског смештаја у иностранству (услугу пружа страном лицу – пореском обвезнику), има право на одбитак претходног пореза у складу са одредбама члана 28. Закона.

Исти је случај и када обвезник ПДВ-а продаје авио-карте, односно када пружа услугу посредовања у организовању услуге међународног превоза лица у ваздушном саобраћају који врши други обвезник ПДВ-а, резидентно ваздухопловно предузеће, као и нерезидентно ваздухопловно предузеће ако је испуњен услов узајамности, при чему има право на одбитак претходног пореза.

3.1.4. Исказивање њодајџака у ПП ПДВ од сйрране ајенцијџе њосредника

Агенција посредник као свој промет не узима укупан износ који наплаћује од корисника туристичке услуге, **већ само износ остварене посредничке провизије.**

Оно што представља проблем у наведеном случају је чињеница да агенција посредник има обавезу да свој промет евидентира преко фискалне касе, односно приликом промета туристичког путовања за које је само посредник, као и да евидентира укупну накнаду коју наплаћује од корисника путовања, а предмет опорезивања је само посредничка провизија.

Иста ситуација је и код посредовања у продаји авио-карата на пример. Према томе, агенција посредник у ПП ПДВ за услуге посредовања **уноси износ провизије која је предмет опорезивања и пореску обавезу утврђену по том основу, тј. исказује основицу – провизију у поље 003, а ПДВ у поље 103.**

У случају када остварује **пореско ослобођење у складу са чланом 24. Закона, провизију уноси у поље 001** (нпр. посредовање у промету авио-карата за међународни превоз лица, а услугу пружа пореском обвезнику из Србије).

За посредничку провизију која није предмет опорезивања у Републици Србији, не уноси никакве податке у ПП ПДВ (нпр. провизија за услугу продаје авио-карата за пореског обвезника – страном лице, јер се тада ради о посредовању за које је место промета иностранство, сходно члану 12. став 4. ЗПДВ-а).

* * *

ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИНГ-ПРО

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

ЧЕТВРТ ВЕКА С ВАМА

ИНГ-ПРО

www.propisi.net